అనాదినుండి లిఖితరహితమైన హక్కులు అనుభవించే కౌల్దార్లకు పట్టాహక్కుల ప్రదానం

1955 నవంబరున ఖమ్మంజిల్లాలో అవతరించిన వ్యవసాయ సంస్కరణల స్వరూపం

రాష్ట్రవ్యాపితంగా అమలుజరిపేందుకు హైద్రాబాదు ప్రభుత్వం ప్రయోగాత్మకంగా తొలుత ఖమ్మంజిల్లాలో ప్రవేశపెట్టిన భూసంస్కరణలను, భూస్వాములు చట్టాన్ని నిలువులోతునపాతిపెడ్తున్నా ప్రభుత్వంఅవలంభిస్తున్న మౌనానికి గల కారణాలను, అసలు ఎలాంటి స్థితిలో ప్రభుత్వం ఈ చట్టాన్ని తీసుకవచ్చిందో రచయిత స్థూలంగా ఈ వ్యాసంలో వివరిస్తూ కొన్ని సూచనలు చేశారు.

కొన్ని సంవత్సరాలనుండి నిరంతరం భూస్వాములతో పోరాడుతూ ప్రాతఫూర్వకంగా లేని హక్కులను అనుభవిస్తున్న 6000 మంది ఖమ్మం జిల్లాలోని రక్షిత కౌల్దార్లకు 1955 నవంబరు మొదటితేదీన హైద్రాబాదు ప్రభుత్వం లిఖితరూపంలో (పట్టా) హక్కులు కల్పించింది. కొన్ని తరాల నుంచి వీరు సేద్యంచేస్తూ వచ్చిన భూమికోసం భూస్వామితో ఇక నుంచి పోరాడాల్సిన అవసరం లేకుండా చేసిందనుటలో సందేహం లేదు.

కౌల్దార్లకు కుతదినంగా ప్రభుత్వం పరిగణించే 'నవంబరు సంస్కరణల' భూస్వాపరాలను ఈ సందర్భంలో విస్మరించలేకుంటం అవసరం.

1946 ఉత్తరార్ధంలో ప్రారంభమైన తెలంగాణా రైతుపోరాటం ఉత్తేజమిశ్రాల నందుకొని వ్యవసాయ సంస్కరణలను అత్యావసర సమస్యగా ముందుకుతీసికచ్చింది. 'దున్నేవానికే భూమి' కావాలనే నినాదాన్ని చేపట్టిన ప్రజాసేవకులు కాంగ్రెసు ఖద్దరుదుస్తులు, భూస్వాములు ఆనాడు అవలంబించారు. వీటన్నిటినీ లెక్కలోకి తీసుకోకుండా ప్రజాసేవకులుకర్తవ్యోన్ముఖులయ్యారు. ఈ ప్రభావం భారతదేశంలోని ఇతర ప్రాంతాల్లో కూడా పడింది. వ్యవసాయ సమస్యా పరిష్కారం వెంటనే జరగాల్సిన అవసరాన్ని అచ్చటి ప్రజలనుకూడా గుర్తించేటట్లు చేసింది. భూసంస్కరణల వ్యతిరేకశక్తులు సహితం నామమాత్రమైన సంస్కరణలనైనా ప్రవేశపెట్టి ప్రజల కళ్ళనీళ్ళు తుడవటం అవసరమనే స్థితికి రాక తప్పలేదు. కొన్ని సంవత్సరాలపాటు జరిగిన సుదీర్ఘమైన ఈ పోరాటం పాలకులను 1949 లో కౌల్దారీచట్టాన్ని తెచ్చేందుకు ఒక కమిటీని వేసేటట్లు చేసింది. 1950 లో చట్టాన్ని తెచ్చి రెండు సంవత్సరాల తర్వాత-1952 లో చట్టానికి ఒక స్వరూపాన్ని ఇచ్చింది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం. చట్టం తేలోతున్నట్లు మూడు సంవత్సరాలపాటు కాంగ్రెసు నాయకులు, ప్రభుత్వ అధికారులు ప్రచారంచేసి భూస్వాములను మేలుకొలిపారు.

1955 నవంబరు మొదటి తేదీన జరంగాబాదు, ఖమ్మం జిల్లాల్లోను, వరంగలు జిల్లాలోని ములుగు తాలూకాలోను ప్రభుత్వం ప్రయోగాత్మకంగా భూసంస్కరణలను అమలుపరుచుకొంది. ఇచ్చటి అనుభవాలతో రాష్ట్ర వ్యాపితంగా సంస్కరణలను విస్తరింప జేయాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశం.

ఈ సంస్కరణల వెనుక అశేషమైన తెలంగాణా ప్రజలు గావించిన మహత్తరమైన త్యాగాలు, రైతు బిడ్డల ఆత్మబలిదానాలు అంతర్భూతమై ఉన్నాయనే విషయం మరువరాదు.

ఇంతటి త్యాగాలుచేసి సంపాదించుకున్న ఈపాటిసంస్కరణలనైనా కౌల్దార్లు అనుభవించకుండా చేసేందుకు రైతు వ్యతిరేకశక్తులు ఆదినుండి కుట్రలు పన్నుతునే ఉన్నాయి. నిరంతరంగా కౌల్దార్లను భూముల నుంచి బేదఖలు చేసేందుకు పూనుకున్నాయి. ఈ విషయాన్ని 1949లో ప్రభుత్వ వ్యవసాయ సంస్కరణల కమిటీయే ఈ శక్తుల కిలాంటి బుద్ధి గతి 50 - 60 సంవత్సరాల నుండి ఉన్నట్లు స్పష్టం చేసింది.

సోదర తెలంగాణా ప్రజలతో పాటు ఖమ్మంలోని కౌల్దార్లు కూడా రైతు సంఘం, కమ్యూనిస్టుపార్టీల సాయకత్వాన బేదఖళ్ళ ప్రతిఘటనోద్యమాన్ని నిర్వామంగా కొనసాగిస్తూనే వచ్చారు. అయినప్పటికీ నేటికి 48మంది కౌల్దార్లుతమఅధీనంలో నున్న నూటికి 49 వంతుల భూమిని 1950-1955 మధ్యకాలంలో కోల్పోవటంగమనార్హం. ఈవిషయాన్నికూడా బేదఖలీల విచారణకమిటీ తన నివేదికలో స్పష్టంచేస్తూ బేదఖలీలలో నూటికి 81 మందులు చట్టవిరుద్ధంగా జరిపినవేనికూడ అంగీకరించింది.

భూస్వాముల "సాహసం"

వీటన్నిటినిబట్టి తాము రక్షితకౌల్దార్లుగా గుర్తించి సర్టిఫికెట్లు ఇచ్చిన ప్రభుత్వం కౌల్దార్లకు ఎలాంటి రక్షణ నిచ్చింది? బేదఖళ్ళు అప్రతిహతంగా సాగుతుంచే ప్రభుత్వంఏంచేస్తున్నది? భూస్వామ్యవర్గం ఎవరితోడ్పాటు లేకనే మంటరిగా ఈ సాహసానికి ఎలా పూనుకోగలిగింది? మొదలైన ప్రశ్నలకు ఒకేఒక సమాధానముంది. రైతుల్లోని నైరాశ్యం, ఉద్యమ ప్రభావంవల్ల బలవంత బ్రాహ్మణార్థంగా తెచ్చిన చట్టం గనుకనే దాన్ని భగ్న పరిచేందుకు హైద్రాబాద్ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ప్రత్యక్షంగా పూనుకొంది. అటు పోలీసులు, ఇటు రెవెన్యూ ఉద్యోగులు కలిసి రంగంలోకి దిగారు. అనాదినుంచి కౌలు భూములను అంటిపెట్టుకొని సాగు చేస్తున్నా, కౌల్దార్ల ఖజ్జా హక్కును ప్రభుత్వరికార్డులోంచి భూస్వాములు తుడిపించి బేదఖలు జరిపించారు. తమకున్న అర్థబలాన్ని ప్రయోగించి కొందరిని భూములనుంచి వెళ్ళగొట్టారు. మరికొందరిని తమకున్న గూండాబలగాలనుఉపయోగించి చితక బాదించి భూములు స్వాధీనంచేసుకున్నారు. హుయోపాయాలన్నింటినీ తట్టుకొనిభూములను అంటిపెట్టుకొని ఉన్నవారిపై తమ తుది ఆయుధంగా పోలీసు బలగాలను ప్రయోగించారు. వీటిని అరికట్టేందుకు ప్రభుత్వం పూనుకోకపోగా చట్టాన్ని అమలు జరిపేందుకు పూనుకున్న కౌల్దార్లను వారికి అండగా నున్న రైతు, కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యకర్తలపై బహుముఖ నిర్బంధాలను ప్రయోగించింది. అరెస్టులుచేసి జైళ్ళపాజ్జేసింది. తప్పుడు కేసులు బనాయించి కోర్టుల చుట్టూ తిప్పింది. ఈనాటికీ క్రైంకొండాయగూడెం తమ ఖజ్జా హక్కును కాపాడుకొన ప్రయత్నిస్తే 40 మందిని అరెస్టుచేసి కోర్టులచుట్టూ తిప్పుతున్నది. భూస్వాములు, ప్రభుత్వయంత్రం కలిసి సాగించుతున్న ఈ దాడిని తట్టుకోలేని 11,640 మంది కౌల్దారు గతిముూడేండ్లలోను ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరకుమించి 1,29,825 ఎకరాల భూమిని కొనేసుకున్నారు. బేదఖళ్ళ కమిటీ లెక్కల ప్రకారం నూటికి 48 మంది తమకు భూములపై గల హక్కును వదులుకొన్నారు.

ప్రధానమైన రెండు సెక్షన్లు, వాటి ప్రభావాలు

చట్టాన్ని మొత్తంగా పరిశీలిస్తే సాధారణ, రక్షిత కౌల్దార్లకు సంబంధించిన అత్యంత ప్రధానమైన సెక్షన్లు రెండు ఉన్నాయి. అవి 38 (ఇ), 37 (ఎ) సెక్షన్లు. ఈ రెంటిచుట్టూనే మొత్తం చట్టం ఆవరించి ఉంది. మొదటిది భూస్వామికి భూమిపై గల హక్కును ప్రతిఫలమిచ్చికొనే అవకాశాన్ని రక్షిత కౌల్దారుకు ప్రసాదిస్తుంది. రెండోదికూడా భూస్వామికి నష్టపరిహార మిప్పించి, సాధారణ కౌల్దారుకు రక్షణకల్పించి పట్టాహక్కు కల్పిస్తుంది. అయితే వీటికికూడ ప్రభుత్వం కొన్ని షరతులు విధించింది. అవి ఇవి:

38 (ఇ) సెక్షనుకుగల షరతులు:- రక్షిత కౌల్దారు ఖజ్జాలోనున్న భూమి మగతాభూమినుంచిమాత్రమే బేదఖలు చేయాలి. ఈ నియమాన్ననుసరించి బేదఖలు చేసినప్పటికీ భూస్వామిచేతికి రెండు కుటుంబక్షేత్రాలభూమి రానప్పుడు కౌల్దారుకు మూలక్షేత్రం మేరకు భూమి మిగులకపోయినాసరే భూస్వామి స్వేచ్ఛగా బేదఖలు చేయవచ్చు. ఇలా బేదఖలుకు పూనుకునేటప్పుడు భూస్వామి తోటి కౌల్దారుకు అండగామున్న కౌల్దారును తొలుత బేఖలు చేస్తాడు.

మొత్తంమీద భూస్వామి క్రింద రెండు కుటుంబక్షేత్రాల భూమి ఉండటం అత్యంత ప్రధానం. ఆతర్వాతనే కౌల్దార్ల పట్టాహక్కులసమస్య.

37 (ఎ) సెక్షనుకున్న షరతులు: ఈ సెక్షనుక్రింద సాధారణ కౌల్దారును రక్షిత కౌల్దారుగా గుర్తించేందుకు 38 (ఇ)లో చెప్పినట్లు కాకభూస్వామికి మూడు కుటుంబక్షేత్రాల భూమిని తప్పనిసరిగా వదలాలి. ఈ ఒక్క నియమాన్ని మినహాయిస్తే 38 (ఇ) సెక్షను క్రింద నున్న మిగతా అన్ని షరతులూ ఈ సాధారణ కౌల్దారుకు వర్తిస్తాయి.

కౌల్దార్ల, భూస్వాముల అభ్యంతరాయి

ఈ రెండు సెక్షన్ల ననుసరించి రెవెన్యూ ఉద్యోగులు కౌల్దార్ల తాత్కాలిక లిస్టులు ప్రకటించారు. అటు కౌల్దార్లు, ఇటు భూస్వాములు తమతమ అభ్యంతరాలను తెలుపుకునేందుకు తొలుత ఒక నెల, తర్వాతమరో నెల గడువు ఇచ్చారు. మూడునేల మంది కౌల్దార్లు తమ అభ్యంతరాలను తెలిపారు. భూస్వాములు మాత్రం కౌల్దార్ల క్రిందనున్న ప్రతి ఒక్క సర్వే నెంబరుకు తమ అభ్యంతరాన్ని తెలిపారు. ప్రభుత్వం ఈ అభ్యంతరాల విచారణకు ప్రతి రెవెన్యూ ఫిర్కాకు ఒక నాయబు (అసిస్టెంటు) తాసిల్దారును నియమించింది. వీరికి అవసరమైన సిబ్బందిని కూడా ప్రభుత్వం సమకూర్చింది. ఇందమించు ప్రతి తాలూకాలో 10-12 రెవిన్యూ ఫిర్కాలున్నాయి.

ఇన్ని వ్యయ ప్రయాసల కోర్చి ప్రభుత్వం "కట్టుదిట్టాలు" చేసి నా చట్టాన్ని భూస్వాములు నిర్వీర్యం చేయగలగటం గమనార్హం. భూస్వాములు తూట్లుపొడిచేందుకు అనువైన వీళ్ళు చట్టంలో అంతర్భూతమై ఉన్నాయి. భూసంస్కరణలను విజయవంతంచేసేందుకు ప్రజాసంఘాల నాయకులూ, ప్రతిపక్షంలోని శాసన సభ్యులు మొదటినుంచీ అనువైనసూచనలు చేస్తూనేవచ్చారు. కానిప్రభుత్వం వాటిని స్వీకరించే విషయ మటుంచి కనీసం ఆలోచించిన పాపానకూడా పోలేదు. పైపెచ్చు చట్టం అంగీకరించిన మేరకు కౌల్దార్ల ఖజ్జాహక్కులను కాపాడ బూనుకున్న రైతు, కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలను జైళ్ళపాజ్జేసింది. పోలీసు బలగాలను పంపింది. ప్రభుత్వయంత్రం, కాంగ్రెసు నాయకులు భూస్వాములకు అండగా నిలబడ్డారు. కౌల్దార్లు, వీరికి అండగా నిలబడిన కమ్యూనిస్టుపార్టీ, రైతుసంఘ కార్యకర్తలు ఈ నిర్బంధాలను మొక్కవోని ధైర్యంతో ప్రతిఘటిస్తూ వచ్చారు. తత్ఫలితంగానే ఈ రోజు ఖమ్మంజిల్లాలో 6 వేలమంది భూమి మీద యాజమాన్యహక్కులు పొందగలుగుతున్నారు.

అనువైన సూచనలు

అటుప్రభుత్వఉద్యోగులను, ఇటు కౌల్దార్లను కొన్ని ప్రధాన సమస్యలు వేధించుకు తింటున్నాయి. ప్రధాన విషయాలపై స్పష్టమైన అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికున్నట్లు బోధపడదు. అంచేత ప్రభుత్వం ఈ క్రింది విషయాలపై బహిరంగంగా ప్రకటించినప్పుడే భూసంస్కరణలకు విలువ ఉంటుంది. కౌల్దార్లకు లాభం చేకూరుతుంది.

(1) భూస్వాములు చేసిన విభాగాలు.
(2) సరెండర్లు.
(3) రక్షిత కౌల్దార్ల ఆధీనంలోనున్న భూములను ఇతరులకు కౌలు కివ్వటం, అమ్మటం.
(4) ఈనాములకు 37 (ఎ), 38 (ఇ) సెక్షన్ల వర్తింపు.
(5) సుఖ్తా, ఇజారా మున్న గు గ్రామాల్లో రైతుల హక్కులు.

ప్రతిదానిని విడివిడిగా పరిశీలిస్తే వీటినిగురించి ప్రభుత్వ వైఖరి ఏమిటో స్పష్టపర్చాల్సిన అవసరం ఎంతకలదో బోధపడ్తుంది. అంతేగాక క్రింద సూచించిన విధంగా అమలుపర్చాల్సిన అవసరం ఎంతకలదోకూడ బోధపడ్తుంది.

నూటికి 57 మంది కౌల్దార్లు ఖమ్మంజిల్లాలో బేదఖల్ చేయబడ్డారనే విషయాన్ని ప్రభుత్వనేతలు కూడా కాదనరు. ఖమ్మంతాలూకా నేలకొండపల్లి గ్రామాన్ని ఇందుకు ఉదాహరణగా పేర్కొనవచ్చు. ఇచ్చట 1950 లో 450 మంది కౌల్దార్లుండేవారు. ఈ సంఖ్య 1955 వచ్చేసరికి బేదఖలీల కారణంగా 200కు తగ్గింది. భూస్వాముల అక్రమ పంపకాలు, హోల్డింగుల దృష్ట్యా ఈ 200 మందిలోంచి ప్రభుత్వం తాత్కాలిక లిస్టులో 78 మంది పేర్లను ప్రకటించింది. వీరిలో 20 మంది దేవాదాయ, ధర్మాదాయ భూములకు సంబంధించిన వారు. కాగా మిగిలిన 58 లోంచి అభ్యంతరాల విచారణలనంతరం ప్రభుత్వం ప్రకటించే అంతిమలిస్టులో ఎందరి కౌల్దార్ల పేర్లుంటాయో దురూహ్యం. ఖమ్మంజిల్లాలో ఇలాంటి ఉదాహరణలు ఎన్నో ఉన్నాయి.

మొత్తం మీద 1950 సంవత్సరంలోనున్న కౌల్దార్లలోంచి విచారణల అనంతరం ప్రకటించే అంతిమ లిస్టుల నాటికి పదోవంతైనా మిగులుతారని చెప్పటం కష్టం.

రకరకాల విభాగాలు

1. భూసంస్కరణలను దృష్టిలో పుంచుకొనే భూస్వాములు విభాగాలు చేశారు. అంచేత ప్రభుత్వం సంపకాల్లోని భూములను భూస్వామి కుండాల్సిన రెండు కుటుంబక్షేత్రాల నుంచి మినహాయించగూడదు. దీనికిగల ప్రాధాన్యత నేల కొండపల్లి ఉదాహరణను పరిశీలిస్తే బోధపడ్తుంది. అంతేగాక ఈ పంపకాల తంతులో ఇంకొక ప్రధానమైన విషయం అంతర్భూతమైవుంది. రక్షితకౌల్దారీఫారాలయిన్చ సమయంలో తండ్రి పేరుతోనో, కొడుకు పేరుతోనో పట్టాలున్నాయి. ఆయన పట్టా ననుసరించి భూములు సాగుచేస్తున్న వారికి కౌల్దారు సర్టిఫికెట్లు యివ్వబడ్డాయి.

కాని ఫారాఫారాలు (భూమిమీద ఖజ్జా ఉన్నవారి పేర్లను సూచించే పత్రాలు), హోల్డింగులు సిద్ధంచేసే నాటికి తండ్రి - కొడుకులు, అన్నదమ్ములు విభాగాలయి ఈభూములు అసలుపట్టాదారుపేరుతో కాక కొడుకు పేరుతోనో, తమ్ముని పేరుతోనో నమోదు చేయటం జరిగింది. ఇలాంటి ఘటనకూడా నేలకొండపల్లిలోనే ఒకటి జరిగింది. స్థానికి పట్వారి, భూస్వామి అయిన నరసింహారావు పేరు రక్షిత కౌల్దారీ ఫారాల్లో ఉన్నది. వీరికి రెండు కుటుంబక్షేత్రాలకు మించి భూమి ఉంది. కాని దీన్నిలేదను తున్న దనుకోమని ఐన్‌స్టయిన్ అన్నాడు. స్థలమే సంకోచం పొందితే అందులోఉన్న పదార్థ మంతా నిధిగా సంకోచం పొందుతుంది. దీనికి మంచి ఉదాహరణ మన పిల్లలు ఆడుకునేబెలూన్లు. కొన్ని బెలూన్లమీద మనుషుల బొమ్మలూ, జంతువుల బొమ్మలూవేసి ఉంటాయి. వాటినిచూసి పిల్లలు ఆనందంతో కొంటారు. తరువాత బెలూన్‌లో గాలి కాస్తాపోతుంది. వెంటనే బొమ్మలన్నీ సంకోచం పొందుతాయి.

వేగంవల్ల ఏర్పడే ఈ సంకోచం కాలంలోకూడా జరుగుతుందని ఐన్‌స్టయిన్ ప్రతిపాదించాడు. కాలంలో జరిగే ఈ సంకోచం ఎలా వుంటుందో చూపటానికి శాస్త్రజ్ఞులొక ఉదాహరణ చెబుతారు. సూర్యుటుంబానికి సిరియస్‌అనే నక్షత్రం ఆర్టేమూరంలో లేదు. దానినుంచి కాంతి మనకు చేరటానికి 9 ఏళ్ళుమాత్రమే పడుతుంది. (ఇది వేళాకోళం కాదు. ఎందుచేతనంటే సూర్యుడికి అత్యంత సమీపంలో ఉన్న నక్షత్రంనుంచి మన దగ్గరకి కాంతి రావటానికే సుమారు నాలుగున్నర ఏళ్ళు పడుతుంది. అనేక కోట్ల సంవత్సరాలు ప్రయాణంచేసి మనకు చేరుతున్న నక్షత్ర కాంతి కూడా ఉంది!) ఈ సిరియస్ చుట్టూ తిరిగే ఒక గ్రహానికి భూమినుంచి ఒక మనిషి ఇందుమించు కాంతివేగంతో బయలుదేరాడనుకుందాం. మన కాలమానం ప్రకారం ఈ పెద్దమనిషి తన గమ్యస్థానంచేరి, కాళ్ళుకూడా కడుక్కోకుండా మళ్ళీ వెంటనే బయలుదేరి భూమికి వచ్చినా 18 ఏళ్ళ ప్రయాణం. ఈ కాలంలో రోజుకు అరడజను రెండు భోజనాలే చేసినా 13,140 భోజనాలకు సరిపడే ఆహారం వెంటపెట్టుకు పోవాలని అనుకుంటాంగదా. కాని కాంతి యొక్క వేగంతో కదిలే ఆ పెద్ద మనిషి కాలమాన ప్రకారం భోంచేసే బయలుదేరి, మళ్ళీ భోజనం వెంట పెట్టుకుపోతే చాలు, గమ్యస్థానంచేరే సరికి ఆ రెండో భోజనానికి వేళ అవుతుంది. ఆతను భోజనంచేసుకున మళ్ళీ భూమికి తిరిగి వచ్చెయ్యవచ్చు. భూమి చేరేదాకా అతనికి మళ్ళీ భోజనంవేళ కాదు.

వెనకటికిబ్రహ్మదేవుడు బహిర్దేశానికి పోతుంటే ఎవరో ఆపి "ఏయయ్యోయ్ నీకు మనవడు పుట్టాడు" అన్నారట. "ఇదుగో మళ్ళీవచ్చి జాతకంరాస్తా!" అని బ్రహ్మ వెళ్ళాట్ట. బ్రహ్మ తిరిగి వచ్చి "ఏడీ నా మనవడు?" అంటే, "వాణ్ణి అయోధ్యరాముడు అప్పుడే చంపేశాడుగా!" అన్నారట. బ్రహ్మాండంలో బ్రహ్మదేవుడు ఏ మూలకు వెళ్ళివచ్చాడో మనకైతే తెలీదుగాని, ఆయన కాలమానం మాత్రమే ఈ సెక్షనుక్రింద కిక్కిరిసి హక్కులు పొందుతాడు. అదేవిధంగా పట్టా హక్కులుకూడా లభ్యమయ్యేదానికి ప్రభుత్వ శిస్తు - మునాఫా - ఈ రెంటికీ మధ్యనున్న వ్యత్యాసానికి 15 రెట్లుపైకం రైతు చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. అయితే ఇక్కడొకసమస్య ఎదుర్కొంటున్నాం. జాగీర్ల రద్దు చట్టం అమలులోకి వచ్చేవరకు ఈ గ్రామాల్లోని రైతాంగం నేరుగా ప్రభుత్వానికి శిస్తులు చెల్లించే అవకాశం లేకుండాపోయింది. అంచేత రైతు 12 సంవత్సరాలు వరుసగా శిస్తులు చెల్లించాడా? లేదా? అనే విషయంపై ఆధారపడి షిక్కి హక్కులు కల్పించబడానటం సరికాదు. దీనికి బదులు జాగీరు రద్దు చట్టం అమలులోకి వచ్చిన నాటినుంచి శిస్తు - దస్తులు చెల్లిస్తున్నాడా? లేదా? అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ప్రతిఫలం విషయంలో కూడ 38 (ఇ) సెక్షన్ను అనుసరించి కాకపైన చెప్పినట్లు భూమి శిస్తు చట్టంలోని 67 వ సెక్షను మాత్రమే ఈ సెక్షనుక్రింద కిక్కిరిసి హక్కులు పొందుతాడు. అదేవిధంగా పట్టా హక్కులుకూడా లభ్యమయ్యేదానికి ప్రభుత్వ శిస్తు - మునాఫా - ఈ రెంటికీ మధ్యనున్న వ్యత్యాసానికి 15 రెట్లుపైకం రైతు చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. అయితే ఇక్కడొకసమస్య ఎదుర్కొంటున్నాం. జాగీర్ల రద్దు చట్టం అమలులోకి వచ్చేవరకు ఈ గ్రామాల్లోని రైతాంగం నేరుగా ప్రభుత్వానికి శిస్తులు చెల్లించే అవకాశం లేకుండాపోయింది. అంచేత రైతు 12 సంవత్సరాలు వరుసగా శిస్తులు చెల్లించాడా? లేదా? అనే విషయంపై ఆధారపడి షిక్కి హక్కులు కల్పించబడానటం సరికాదు. దీనికి బదులు జాగీరు రద్దు చట్టం అమలులోకి వచ్చిన నాటినుంచి శిస్తు - దస్తులు చెల్లిస్తున్నాడా? లేదా? అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ప్రతిఫలం విషయంలో కూడ 38 (ఇ) సెక్షన్ను అనుసరించి కాకపైన చెప్పినట్లు భూమి శిస్తు చట్టంలోని 67 వ సెక్షను తరతరాలుగా సాగుచేస్తున్న రైతులకు పట్టా హక్కులు కల్పించబడాలనే హామీ చట్టంలో ఉన్నది. ప్రస్తుతం వీరికి పట్టాహక్కులు కల్పించేందుకు భూమి కొన్న వారి అధీనంలో రెండు కుటుంబక్షేత్రాలకు మించినభూమి ఉన్నదా? లేదా? అని చూచి ఈ మేరకు భూమి లేనప్పుడు రక్షిత కౌల్దారుకు పట్టా హక్కులు సంక్రమింపజేయ రానికి గస్తున్నారు. కొన్న వారిలో ఎక్కువ భూమి రెండు కుటుంబక్షేత్రాలకు మించి భూమిలేనివారే ఉన్నారు. కొన్న భూమితో రెండు కుటుంబక్షేత్రాలకు మించుతుందని అనుకొన్నప్పుడు కొన్న భూమిని భార్య పేరనో, మరొకరిపేరనో పెట్టడం జరుగుతున్నది. దానిమూలంగా బేదఖలు చేయబడిన రక్షిత కౌల్దార్లకు పట్టా హక్కులు కల్పిస్తున్నామనే దానికి విలువలేకుండా పోతున్నది. అంచేత ఇలాంటి క్రయాలను, అక్రమ క్రయాలుగా ప్రభుత్వం ప్రకటించడం అవసరం.

దేవాదాయ భూములు

4. దేవాదాయ, ధర్మాదాయాల నిమిత్తం, పైనికులకు ఇచ్చిన ఈనాములకు ఈ సెక్షన్లు వర్తించకూడదని కొందరు వాదిస్తున్నారు. అంతేగాక వీటిని సర్వీసుఈనాములుగా నామకరణం చేయబూనుకొన్నారు. ఈ రకమైన అన్ని ఈనాముభూములు సర్వీసు ఈనాములు కావని, ఈనాం రద్దు చట్టంలో ఇవి పట్టాలుగా మానవని అంచేత 37 (ఎ), 38 (ఇ) సెక్షన్లు ఈ భూములకుకూడా వర్తిస్తాయని ప్రభుత్వం స్పష్టంచేయటం అవసరం.

అగ్రహారం, మఖ్తా తదితర భూములు

5. అగ్రహారం, మఖ్తా, యిజారా మొదలైన గ్రామాల్లో 12 సంవత్సరాలు, అంతకుమించి ఖజ్జాకర్రి ఉన్న రైతులకు 67 వ సెక్షను వర్తిస్తుంది. తాను సేద్యంచేస్తున్న భూమిశిస్తు చెల్లిస్తూ వరుసగా 12 సంవత్సరాలకు తగ్గకుండా ఖజ్జా కలిగిఉన్న రైతు తరతరాలుగా సాగుచేస్తున్న భూములను ఇతరులకు అమ్మి సొమ్ము చేసుకున్నారు. ఖాస్రాఫారాల నమోదుసందర్భంలో కొన్నవారు, అమ్మినవారు- ఉభయులు అంగీకరించినచో కొన్నవారి పేర్లను నమోదు చేయవచ్చునే నియమాన్ని పాటించటంవల్ల భూస్వాములు కొన్నవారి పేర్లను ఖాస్రా ఫారాల్లో నమోదు చేయించకూడదు.

బేదఖలు చేయబడిన రక్షిత కౌల్దార్లకు కూడా పట్టాహక్కులు కల్పించాలనే హామీ చట్టంలో ఉన్నది. ప్రస్తుతం వీరికి పట్టాహక్కులు కల్పించేందుకు భూమి కొన్నవారి అధీనంలో రెండు కుటుంబక్షేత్రాలకు మించినభూమి ఉన్నదా? లేదా? అని చూచి ఈ మేరకు భూమి లేనప్పుడు రక్షిత కౌల్దారుకు పట్టా హక్కులు సంక్రమింపజేయ రానిగస్తున్నారు. కొన్న వారిలో ఎక్కువ భాగం రెండు కుటుంబక్షేత్రాలకు మించి భూమిలేనివారే ఉన్నారు. కొన్న భూమితో రెండు కుటుంబక్షేత్రాలకు మించుతుందని అనుకొన్నప్పుడు కొన్న భూమిని భార్య పేరనో, మరొకరిపేరనో పెట్టడం జరుగుతున్నది. దానిమూలంగా బేదఖలు చేయబడిన రక్షిత కౌల్దార్లకు పట్టా హక్కులు కల్పిస్తున్నామనే దానికి విలువలేకుండా పోతున్నది. అంచేత ఇలాంటి క్రయాలను, అక్రమ క్రయాలుగా ప్రభుత్వం ప్రకటించడం అవసరం.

అగ్రహారం, మఖ్తా తదితర భూములు

5. అగ్రహారం, మఖ్తా, యిజారా మొదలైన గ్రామాల్లో 12 సంవత్సరాలు, అంతకుమించి ఖజ్జాకర్రి ఉన్న రైతులకు 67 వ సెక్షను వర్తిస్తుంది. తాను సేద్యంచేస్తున్న భూమిశిస్తు చెల్లిస్తూ వరుసగా 12 సంవత్సరాలకు తగ్గకుండా ఖజ్జా కలిగిఉన్న రైతు తన భూములు రక్షిత కౌల్దారీ ఫారాలు పొందుతాడు. ఆదేవిధంగా పట్టా హక్కులుకూడా లభ్యమయ్యేదానికి ప్రభుత్వ శిస్తు - మునాఫా - ఈ రెంటికీ మధ్యనున్న వ్యత్యాసానికి 15 రెట్లుపైకం రైతు చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. అయితే ఇక్కడొకసమస్య ఎదుర్కొంటున్నాం. జాగీర్ల రద్దు చట్టం అమలులోకి వచ్చేవరకు ఈ గ్రామాల్లోని రైతాంగం నేరుగా ప్రభుత్వానికి శిస్తులు చెల్లించే అవకాశం లేకుండాపోయింది. అంచేత రైతు 12 సంవత్సరాలు వరుసగా శిస్తులు చెల్లించాడా? లేదా? అనే విషయంపై ఆధారపడి షిక్కి హక్కులు కల్పించబడానటం సరికాదు. దీనికి బదులు జాగీరు రద్దు చట్టం అమలులోకి వచ్చిన నాటినుంచి శిస్తు - దస్తులు చెల్లిస్తున్నాడా? లేదా? అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ప్రతిఫలం విషయంలో కూడ 38 (ఇ) సెక్షన్ను అనుసరించి కాకపైన చెప్పినట్లు భూమి శిస్తు చట్టంలోని 67 వ సెక్షను ప్రకారం పట్టాహక్కులు కల్పించబడాలి.

ఇతర రకాల భూస్వాములు, తమ భూములు రక్షిత కౌల్దార్ల అధీనంలోనున్నా ఆభూములను ఇతరులకు అమ్మి సొమ్ము చేసుకున్నారు. ఖాస్రాఫారాల నమోదుసందర్భంలో కొన్నవారు, అమ్మినవారు- ఉభయులు అంగీకరించినచో కొన్నవారి పేర్లను నమోదు చేయవచ్చునే నియమాన్ని పాటించటంవల్ల భూస్వాములు కొన్నవారి పేర్లను ఖాస్రా ఫారాల్లో నమోదు చేయించకూడదు.

బేదఖలు చేయబడిన రక్షిత కౌల్దార్లకు కూడా పట్టాహక్కులు కల్పించాలనే హామీ చట్టంలో ఉన్నది. ప్రస్తుతం వీరికి పట్టాహక్కులు కల్పించేందుకు భూమి కొన్నవారి అధీనంలో రెండు కుటుంబక్షేత్రాలకు మించినభూమి ఉన్నదా? లేదా? అని చూచి ఈ మేరకు భూమి లేనప్పుడు రక్షిత కౌల్దారుకు పట్టా హక్కులు సంక్రమింపజేయ రానిగస్తున్నారు. కొన్న వారిలో ఎక్కువ భాగం రెండు కుటుంబక్షేత్రాలకు మించి భూమిలేనివారే ఉన్నారు. కొన్న భూమితో రెండు కుటుంబక్షేత్రాలకు మించుతుందని అనుకొన్నప్పుడు కొన్న భూమిని భార్య పేరనో, మరొకరిపేరనో పెట్టడం జరుగుతున్నది. దానిమూలంగా బేదఖలు చేయబడిన రక్షిత కౌల్దార్లకు పట్టా హక్కులు కల్పిస్తున్నామనే దానికి విలువలేకుండా పోతున్నది. అంచేత ఇలాంటి క్రయాలను, అక్రమ క్రయాలుగా ప్రభుత్వం ప్రకటించడం అవసరం.

కౌలుదారు భూస్వాములు, తమ భూములు రక్షిత కౌల్దార్ల అధీనంలోనున్నా ఆభూములను ఇతరులకు అమ్మి సొమ్ము చేసుకున్నారు. ఖాస్రాఫారాల నమోదుసందర్భంలో కొన్నవారు, అమ్మినవారు- ఉభయులు అంగీకరించినచో కొన్నవారి పేర్లను నమోదు చేయవచ్చునే నియమాన్ని పాటించటంవల్ల భూస్వాములు కొన్నవారి పేర్లను ఖాస్రా ఫారాల్లో నమోదు చేయించకూడదు.

బేదఖలు చేయబడిన రక్షిత కౌల్దార్లకు కూడా పట్టాహక్కులు కల్పించాలనే హామీ చట్టంలో ఉన్నది. ప్రస్తుతం వీరికి పట్టాహక్కులు కల్పించేందుకు భూమి కొన్నవారి అధీనంలో రెండు కుటుంబక్షేత్రాలకు మించినభూమి ఉన్నదా? లేదా? అని చూచి ఈ మేరకు భూమి లేనప్పుడు రక్షిత కౌల్దారుకు పట్టా హక్కులు సంక్రమింపజేయ రానిగస్తున్నారు. కొన్న వారిలో ఎక్కువ భాగం రెండు కుటుంబక్షేత్రాలకు మించి భూమిలేనివారే ఉన్నారు. కొన్న భూమితో రెండు కుటుంబక్షేత్రాలకు మించుతుందని అనుకొన్నప్పుడు కొన్న భూమిని భార్య పేరనో, మరొకరిపేరనో పెట్టడం జరుగుతున్నది. దానిమూలంగా బేదఖలు చేయబడిన రక్షిత కౌల్దార్లకు పట్టా హక్కులు కల్పిస్తున్నామనే దానికి విలువలేకుండా పోతున్నది. అంచేత ఇలాంటి క్రయాలను, అక్రమ క్రయాలుగా ప్రభుత్వం ప్రకటించడం అవసరం.

కౌలుదారు భూస్వాములు, తమ భూములు రక్షిత కౌల్దార్ల అధీనంలోనున్నా ఆభూములను ఇతరులకు అమ్మి సొమ్ము చేసుకున్నారు. ఖాస్రాఫారాల నమోదుసందర్భంలో కొన్నవారు, అమ్మినవారు- ఉభయులు అంగీకరించినచో కొన్నవారి పేర్లను నమోదు చేయవచ్చునే నియమాన్ని పాటించటంవల్ల భూస్వాములు కొన్నవారి పేర్లను ఖాస్రా ఫారాల్లో నమోదు చేయించకూడదు.

బేదఖలు చేయబడిన రక్ష